

T. B. M. M. (S. Sayısı : 40)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında 24 Eylül 1985 Tarihinde İmzalananan Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; Dışişleri Komisyonları Raporları (1/352)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K.Gn.Md. 07/196-1311/01055

8 . 1 . 1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki Hükümet döneminde hazırlanıp Başkanlığını sunulan ve İçtüzüğün 78 inci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

Eki :

1/723 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında 24 Eylül 1989 Tarihinde İmzalananan Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K.Gn.Md. 18/101-1952/06312

1 . 11 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığını arzı Bakanlar Kurulunca 30.10.1985 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında 24 Eylül 1985 tarihinde imzalananan Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

G E R E K Ç E

5 Haziran 1945 tarih ve 4749 sayılı Kanunla tasdik olunan 7 Aralık 1944 tarihli Şikago Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasında ticarî hakların düzenlenmesi konusunda bir mutabakata ulaşılamamış, bu nedenle ticarî hakların ikili sözleşmeler yoluyla düzenlenmesi gereği doğmuştur. Gerek Türkiye, gerek diğer devletler 11 Şubat 1946'da ABD ile İngiltere arasında imzalanan Bermuda Anlaşmasına dayanarak ikili anlaşmalar tesis etmek yoluna gitmişlerdir. Hükümetimiz, ülkemizin coğrafi durumunu ve uluslararası hava servislerinin ülkemizden geçmesinin sağlayacağı çıkarları göz önünde tutarak, aynı zamanda millî sivil havacılığımızı teşvik ve kalkındırmak amacıyla bugüne kadar bir çok ülkeyle Hava Ulaştırma Anlaşması imzalamıştır. Türkiye'nin yaptığı tüm Hava Ulaştırma Anlaşmaları, Bermuda tipine uygun olup, esas olarak çerçeve anlaşması niteliğindedir ve karşılıklılık esasına dayanmaktadır. Bu meyanda Hükümetimiz ile Fas Krallığı Hükümeti arasında 24 Eylül 1985 tarihinde Ankara'da bir Hava Ulaştırma Anlaşması imzalanmıştır.

Türkiye ile Fas arasında gelişmekte olan ilişkilere katkıda bulunmak gayesiyle imzalanan bu Anlaşma, hava trafiği ile ilgili millî kanun ve nizamalara uyulmak şartı ile iki ülke arasında hava seferlerinin yapılmasını öngörmektedir.

Bu Anlaşma iki ülke arasındaki ekonomik, kültürel ve turizm alanlarındaki işbirliğinin daha ileri bir düzeye getirilmesini sağlamak bakımından faydalı bulunmaktadır.

Anlaşma onaylanmasının uygun bulunması zımında Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirine sunulur.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve

Turizm Komisyonu

Esas No. : 1/352

Karar No. : 6

23 . 2 . 1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yüce Başkanlıkça Komisyonumuza havale edilen «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında 24 Eylül 1985 Tarihinde İmzalanan Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı» Dışişleri ve Ulaştırma Bakanlıkları temsilcilerinin hazır bulunduğu toplantıda görüldü ve incelendi.

Türkiye ile Fas arasında gelişmekte olan ilişkilere katkıda bulunmak gayesiyle imzalanan bu anlaşma, iki ülke arasındaki ekonomik, kültürel ve turizm alanlarındaki işbirliğinin daha ileri düzeye getirilmesini sağlamak bakımından faydalı bulundu.

Tasarının maddelerine geçilmesi kabul edildi.

Tasarının 1, 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edildi.

Kanun Tasarısı havalesi gereği Dışişleri Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Başkan
Işlay Saygın
İzmir

Sözcü
Ali Talip Özdemir
Konya

Üye
Abdullah Sedat Doğan
Adana
İmzada bulunamadı.

Üye
Haydar Baylaz
Bingöl

Üye
Ayhan Uysal
Çanakkale

Üye
Mustafa Yılmaz
Gaziantep

Üye
Mustafa Hilmi Özen
İstanbul

Üye
Ahmet Uncu
Kahramanmaraş

Üye
Musa Gökbek
Muğla

Üye
Yalçın Koçak
Sakarya
İmzada bulunamadı.

Başkanvekili
Hayrettin Elmas
İstanbul

Kâtip
Avni Akkan
Trabzon

Üye
Mehmet Yüzügüler
Aydın

Üye
Hüsamettin Örtüç
Bursa
İmzada bulunamadı.

Üye
Mustafa Hikmet Çelebi
Gaziantep

Üye
Abdülbaki Albayrak
İstanbul
İmzada bulunamadı.

Üye
Fuat Kılıcı
İzmir

Üye
İbrahim Aksoy
Malatya

Üye
Süleyman Şükrü Zeybek
Muğla

Üye
Kaya Opan
Sivas

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No. : 1/352

Karar No. : 13

16 . 3 . 1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında 24 Eylül 1985 Tarihinde İmzalanan Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 16.3.1988 tarihli dördüncü Birleşiminde Dışışleri ve Ulaştırma Bakanlıkları temsilcilerinin katılmalarıyla görüşüldü.

Gerekçesinde de belirtildiği gibi iki ülke arasında gelişmekte olan ilişkilere katkıda bulunmak amacını taşıyan anlaşma Komisyonumuzca da uygun görülerek Tasarı aynen kabul edildi.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

Başkan
M. Vehbi Dinçerler
Hatay

Kâtip
H. Adnan Tutkun
Amasya

Üye
M. İstemihan Tatay
İçel

Üye
Nurettin Yılmaz
Mardin

Üye
Bahri Kibar
Ordu

Sözcü
M. Cavit Kavak
İstanbul

Üye
Fuat Atalay
Diyarbakır

Üye
L. Yeniay Köseoğlu
İstanbul

Üye
Esat Kıratlıoğlu
Nevşehir

Üye
Ersin Taranoğlu
Sakarya

Üye
Ali Şakir Ergin
Yozgat

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında 24 Eylül 1985 Tarihinde İmzalanan Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti arasında 24 Eylül 1985 tarihinde Ankara'da imzalanan Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

T. Özal

30 . 10 . 1985

Devlet Bak. - Başbakan Yrd.

İ. K. Erdem

Devlet Bakanı

K. Oksay

Devlet Bakanı V.

V. Halefoğlu

Devlet Bakanı

M. V. Dinçerler

Devlet Bakanı

A. Tenekeci

Devlet Bakanı

M. T. Titiz

Devlet Bakanı

A. Karaevli

Adalet Bakanı

M. N. Eldem

Millî Savunma Bakanı V.

K. Oksay

İçişleri Bakanı

Y. Akbulut

Dışişleri Bakanı

V. Halefoğlu

Maliye ve Gümrük Bakanı

A. K. Alptemoçin

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı

M. Emiroğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı V.

S. N. Türel

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

M. Aydın

Ulaştırma Bakanı

V. Atasoy

Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı

H. H. Doğan

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Kalemli

Sanayi ve Ticaret Bakanı

H. C. Aral

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

S. N. Türel

Kültür ve Turizm Bakanı

M. M. Taşçıoğlu

**BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA
VE TURİZM KOMİSYONUNUN KA-
BUL ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas
Kralığı Hükümeti Arasında 24 Eylül 1985
Tarihinde İmzalanan Hava Ulaştırma
Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun
Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci mad-
desi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci mad-
desi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü mad-
desi aynen kabul edilmiştir.

**DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KA-
BUL ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas
Kralığı Hükümeti Arasında 24 Eylül 1985
Tarihinde İmzalanan Hava Ulaştırma
Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun
Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci mad-
desi Komisyonumuzca aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci mad-
desi Komisyonumuzca aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü mad-
desi Komisyonumuzca aynen kabul edil-
miştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE MAJESTE FAS KRALI HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Majeste Fas Krallığının Hükümeti,
Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin tarafları olarak ve
Kendi ülkeleri arasında ve ötesinde hava servisleri kurmak amacıyla bir Anlaşma
akdetmeyi arzu ederek,

AŞAĞIDAKİ ŞEKİLDE ANLAŞMIŞLARDIR :

MADDE 1

TARİFLER

Bu Anlaşma bakımından, metin aksini gerektirmedikçe :

a) «Şikago Sözleşmesi» terimi, bu Sözleşme'nin 90 ncı maddesi uyarınca kabul edilen Ek'leri de kapsamak üzere 1944 Aralık ayının yedinci günü Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi ve bu Sözleşmenin 90 ncı ve 94 üncü maddelerine göre Sözleşme veya Ek'lerinde yapılan ve her iki Akit Tarafça kabul edilmiş olan değişiklikler anlamını taşır;

b) «Havacılık makamları» terimi, Türkiye Cumhuriyeti bakımından Ulaştırma Bakanlığı ve anılan Bakanlık tarafından ifa edilen herhangi bir görevi veya benzeri görevleri yerine getirmeye yetkilendirilen herhangi bir kişi ve kuruluş anlamını taşır; Fas Krallığı bakımından Ulaştırma Bakanlığı (Administration de L'Air) ve anılan Bakanlık tarafından ifa edilen herhangi bir görevi veya benzeri görevleri yerine getirmeye yetkilendirilen herhangi bir kişi veya kuruluş anlamını taşır.

c) «Tayin edilen havayolu işletmesi» terimi, bu Anlaşmanın 3 üncü Maddesi uyarınca tayin edilen ve yetkilendirilen havayolu işletmesi anlamını taşır;

d) «Ülke» terimi, Sözleşmenin 2 nci Maddesinde belirtilen anlamı taşır;

e) «Hava servisi», «Uluslararası hava servisi», «Havayolu işletmesi» ve «Teknik iniş» terimleri Sözleşmenin 96 ncı maddesinde bu terimlere sırasıyla verilen anlamları taşır;

f) «Kapasite» terimi,

— Bir uçak bakımından, o uçağın bir hattın bütününde veya bir bölümünde kullanılabilir olan, yolcu ve yük taşımaya elverişli hacmi,

— Belirlenen hava servisi bakımından, bu serviste kullanılan uçağın kapasitesi ile, bu uçakla belli bir süre boyunca belli bir hattın bütününde veya bir bölümünde yapılan sefer sayısı çarpımı anlamını taşır;

g) «Trafik» terimi, yolcu, bagaj, kargo ve posta anlamını taşır;

h) «Ücret tarifesi» terimi, posta taşımaya ait ücretler veya şartlar hariç, acentalık ve diğer yardımcı hizmetlerin ücretlerini ve şartlarını da kapsamak üzere, yolcu, bagaj ve yük taşınması için ödenecek ücretler ve bu ücretlerin uygulama şartları anlamını taşır;

i) «Uçak teçhizatı», «uçak kumanyası» ve «yedek parçalar» Sözleşmenin 9 Ekiminde bu terimlere verilen anlamları taşır.

MADDE 2

TAYİN EDİLEN HAVAYOLU İŞLETMELERİNİN HAKLARI VE İMTİYAZLARI

1. Äkit Taraflardan her biri, diğetine, bu Anlaşmanın 1 numaralı Ek'inde belirtilen hatlarda uluslararası hava servisleri kurması amacıyla, bu Anlaşmada belirtilen hakları tanır. Bu servislere ve hatlara bundan böyle sırasıyla «üzerinde anlaşılan servisler» ve «belirlenen hatlar» denecektir.

2. Bu Anlaşmanın hükümlerine bağlı olmak kaydıyla, her bir Äkit Tarafça tayin olunan havayolu işletmesi aşağıdaki haklardan yararlanacaktır.

a) Diğer Äkit Tarafın ülkesi üzerinden inmeden uçmak;

b) Anılan ülke içerisinde teknik iniş yapmak; ve

c) Belirlenen bir hatta, üzerinde anlaşılan bir servisi işletirken, diğer Äkit Taraf ülkesi içerisinde, o hat için bu Anlaşmanın 1 numaralı Ek'inde belirtilen noktalara diğer Äkit Taraf veya bir üçüncü ülkeden kaynaklanan veya bu ülkelere giden yolcu, yük ve postayı içeren uluslararası trafik bırakmak ve almak amacıyla iniş yapmak.

3. Bu Maddenin 2 nci paragrafındaki hiçbir husus, bir Äkit Tarafın tayin olunan havayolu işletmesine, diğer Äkit Taraf ülkesindeki bir noktadan, aynı Äkit Taraf ülkesindeki bir başka noktaya bırakılmak üzere, ücret veya kira karşılığında trafik almak hakkının verildiği anlamına gelmeyecektir.

MADDE 3

İŞLETME YETKİLERİ

1. Äkit Taraflardan herbiri, diğer Äkit Tarafa, belirlenen hatlarda, üzerinde anlaşılan servisleri işletmek amacıyla bir havayolu işletmesi tayin ettiğini yazılı olarak bildirmek hakkına sahip olacaktır.

2. Diğer Äkit Taraf, böyle bir tayin bildirisini aldığıında, bu Maddenin 3 üncü ve 4 üncü paragraflarının hükümleri saklı kalmak üzere, tayin edilen havayolu işletmesine gerekli yetkiyi gecikmeden tanıyacaktır.

3. Bir Äkit Tarafın havacılık makamları, diğer Äkit Tarafça tayin olunan bir havayolu işletmesinden, bu makamlarca uluslararası hava servislerinin işletmesine normal ve makul olarak uygulanan kanun ve nizamlarda yer alan şartları yerine getirmeye ehliyetli olduğu konusunda kendisini tatmin etmesini isteyebilir.

4. Tayin edilen bir havayolu işletmesinin esas mülkiyetinin ve fiili kontrolünün, havayolu işletmesini tayin eden Äkit Tarafın veya uyruklarının elinde bulunduğu hususunda tatmin olmaması halinde, Äkit Taraflardan herbirinin, bu Maddenin 2 nci paragrafında sözü edilen işletme yetkisini tanımayı reddetmek veya tayin edilen havayolu işletmesinin, bu Anlaşmanın 2 nci Maddesinde belirtilen hakları kullanmasında gerekli gördüğü kayıtları koymak hakkı olacaktır.

5. Bir havayolu işletmesi böylece tayin edilince ve kendisine yetki tanınınca, üzerinde anlaşılan servisleri herhangi bir zamanda işletmeye başlayabilir; şu şartla ki, bu Anlaşmanın 10 uncu Maddesi ve 11 inci Maddesi hükümlerine uygun olarak, üzerinde anlaşmaya varılmış bir kapasite ve saptanmış bir ücret tarifesi o servis için yürürlükte bulunsun.

MADDE 4

İŞLETME YETKİLERİNİN GERİ ALINMASI VE
HAKLARIN UYGULANMASININ DURDURULMASI

1. Âkit Taraflardan herbiri bir işletme yetkisini geri almak veya bu Anlaşmanın 2 nci Maddesinde belirtilen hakların diğer Âkit Tarafça tayin edilen havayolu işletmesi tarafından kullanılmasını durdurmak veya bu hakların kullanılması üzerinde gerekli gördüğü kayıtları koymak hakkına sahip olacaktır.

a) O havayolu işletmesinin esas mülkiyetinin ve fiili kontrolünün havayolunu tayin eden Âkit Tarafın veya o Âkit Tarafın uyruklularının elinde bulunduğu hususunda tatmin olmaması halinde, veya

b) O havayolu işletmesinin, bu hakları tanıyan Âkit Tarafın kanun veya nizamlarına uymaması halinde, veya

c) Havayolu işletmesinin başka bir şekilde bu Anlaşmada belirtilen şartlara uygun olarak işletme yapmaması halinde,

2. Bu Maddenin 1 inci paragrafında belirtilen, işletme yetkilerinin geri alınması, hakların uygulanmasının durdurulması veya kayıtlar konulması hususlarında derhal bir işlem yapılması, kanun veya nizamların daha fazla ihlâl edilmesinin önlenmesi için şart değilse, böyle bir hak ancak diğer Âkit Tarafı istişareden sonra kullanılacaktır.

MADDE 5

GÜMRÜK VERGİLERİNDEN VE DİĞER VERGİ VE
RESİMLERDEN BAĞIŞIKLIK

1. Âkit Taraflardan herbirinin tayin edilen havayolu işletmesi tarafından uluslararası servislere işletilen uçaklar ve bu uçaklarda bulunan mutad donatım, akaryakıt ve yağlama yağları ve (yiyecek, içecek ve tütün dahil) uçak kumanyası, diğer Âkit Taraf ülkesine varışta, tekrar yurt dışına çıkarılincaya kadar veya uçuşun o ülke üzerinde yapılacak bölümünde uçak içinde kullanılincaya kadar uçakta kalmak şartıyla, bütün gümrük vergileri, muayene ücretleri ve diğer vergi ve resimlerden bağışık olacaktır.

2. Aşağıdakiler de, yapılan hizmetler karşılığında alınacak ücretlerin dışında, aynı resim ve vergilerden bağışık olacaktır.

a) Âkit Taraflardan birinin ülkesinde, o Âkit Taraf makamlarınca saptanan miktarları aşmamak ve diğer Âkit Tarafın uluslararası bir servis yapan uçağında kullanılmak üzere uçağa alınan kumanya;

b) Âkit Taraflardan birinin ülkesine, diğer Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesince uluslararası servislere kullanılan uçakların bakımı ve onarımı için sokulan yedek parçalar;

c) Uçuşun, uçağa alındığı Âkit Taraf ülkesi üzerinde yapılan bölümünde kullanılacak bile olsa, diğer Âkit Tarafın tayin edilen hava yolu işletmesince uluslararası servislere işletilen uçakların ikmaline ayrılmış olan akaryakıt ve yağlama yağları.

Yukarıda (a), (b) ve (c) fıkralarında sözü edilen maddelerin gümrük gözetimi veya denetimi altında tutulması zorunlu kılınabilir.

MADDE 6

HAVACILIK DONATIMININ VE İKMAL MADDELERİNİN DEPOLANMASI

Âkit Taraflardan herhangi birinin uçaklarında bulundurulmuş malzeme ve ikmâl maddeleri ile mutad havacılık donatımı, diğer Âkit Taraf ülkesinde, ancak o ülkenin gümrük makamlarının müsaadesi ile boşaltılabilir. Böyle bir durumda, bunlar, tek-rar ülke dışına çıkarılıncaya kadar veya gümrük nizamları uyarınca başka bir şekilde elden çıkartılıncaya kadar, anılan makamların gözetimi altında tutulabilir.

MADDE 7

DİREKT TRANSİT TRAFİĞİ

Âkit Taraflardan herhangi birinin ülkesinden transit geçen yolcular, çok basitleştirilmiş bir kontrolden daha fazla bir kontrole tâbi tutulmayacaklardır. Doğrudan doğruya transit geçen bagaj ve yük, gümrük vergileri ve diğer benzeri vergi ve resimlerden başışık tutulacaktır.

MADDE 8

MALİ HÜKÜMLER

1. Âkit Taraflardan herbiri diğer Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesine, trafik taşınması dolayısıyla o tayin edilen havayolu işletmesi tarafından o ülkede sağ-lanan kazançların masraftan artan kısmını, yürürlükte bulunan kambiyo mevzuatına uygun olarak, varsa resmi kambiyo kuru üzerinden, aksi halde kazançların sağlandığı kura eşit bir kur üzerinden transfer hakkı tanıyacaktır.

2. Transfer, yürürlükteki kambiyo kontrol mevzuatına uygun olarak, diğer Âkit Tarafça kabul edilebilen konvertibi bir dövizle yapılacaktır.

3. Yukarıda sözü edilen kazançların transferi için gerekli olan döviz, Âkit Tarafların Merkez Bankaları veya yetkili kıtman herhangi bir millî bankası tarafından tahsis veya transfer edilecektir. Âkit Taraflar arasında bir ödeme anlaşması mevcut bulunduğu takdirde ödemeler bu anlaşmanın hükümlerine göre yapılacaktır.

MADDE 9

VERGİLENDİRME

Âkit Taraflardan herbirinin tayin edilen havayolunun uluslararası hava trafiği işletmesinden elde ettiği gelir, sadece o havayolunun merkez bürosunun fiilen bulunduğu ülkede vergiye tâbi olacaktır.

NOT : Bu madde diplomatik nota teatisinden sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 10

ÜZERİNDE MÜTABAKATA VARILAN SERVİSLERİN İŞLETİLMESİ
KONUSUNDAKİ PRENSİPLER

1. Âkit Tarafların tayin edilen havayollarına, mutabık kalınan servislerin işletilmesinde eşitlik ilkesinden yararlanmak üzere, adil ve eşit imkân sağlanacaktır. Bu servisleri işletirken, her Âkit Tarafın havayolu, diğer Âkit Tarafın havayolunun çıkarlarını, bu havayolunun aynı hatların bütünü veya bir bölümü üzerinde sağladığı servisleri uygun olmayan bir oranda etkilemeyecek şekilde, göz önünde bulunduracaktır.

2. Âkit Tarafların ülkeleri arasında, her iki istikamette, tasrih edilen hatlarda işletme yapılması, her iki Âkit Tarafın da temel ve öndegelen hakkıdır.

3. Âkit Tarafların temel amacı, makul bir hamule faktörü ile, ülkeleri arasında yolcu, yük ve posta taşınması için mevcut veya olması beklenen taşıma ihtiyaçlarını karşılamaya yetecek bir kapasite temini olacaktır.

4. Mutabık kalınan servislerin işletilmesi için;

a) Tasrih edilen her bir hatta kapasite, mevcut ve makul olarak ümit edilen trafik ihtiyaçlarına göre havacılık makamlarınca belirlenecektir.

b) Yukarıda (a) alt-paragrafında sözü edilen kapasite, her iki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu arasında eşit olarak bölünecektir.

c) Âkit Taraflarca, kendi ülkeleri dışındaki ülkeler üzerinde bulunan tasrih edilmiş noktalarda alınan veya bırakılan yolcu, yük ve postanın taşınması için gerekli tedbir alınacaktır. Bunu yaparken, (diğer faktörler meyanında), aşağıdaki faktörler dikkate alınacaktır :

1. Tayin edilen havayolu o hatta işletme yapmak isteyen Âkit Taraf ülkesi ile bu noktalar arasındaki trafik ihtiyaçları,

2. Havayolu işletmesinin geçtiği bölgedeki ülkelerin havayollarınca oluşturulmuş diğer ulaştırma hizmetleri de dikkate alınmak üzere, mutabık kalınan hizmetlerin yapılacağı anılan bölgenin trafik ihtiyaçları,

3. Eser varsa, uzun menzilli hava seferleri ihtiyacı,

4. Âkit Taraflardan her biri, kendi ülkesi ile diğer Âkit Taraf ülkesi dışında kalan ülkeler arasında, diğer Âkit Tarafın tayin edilen havayolunun işletmesinden etkilenecek ortak bölümlerde 3 üncü ve 4 üncü trafik hakları işletmeyi düşündüğü takdirde, durumun düzeltilmesi için bu Anlaşmanın 14 üncü maddesi uyarınca danışmalarda bulunulmasını isteyebilir. Bu konuda bir anlaşmaya varılıncaya kadar, bu hususta mevcut uygulama devam edecektir.

5. Dönemsel dalgalanmaları ya da trafik ihtiyacında geçici nitelikte beklenmeyen artışları karşılamak üzere, Âkit Tarafların tayin edilen havayolları, uygun tedbirler konusunda aralarında anlaşacaklardır. Havayolları arasında yapılacak bu anlaşma ve bu anlaşmadaki herhangi bir değişiklik, onay için Âkit Tarafların havacılık makamlarına sunulacaktır.

6. Âkit Taraflardan birinin tayin edilen havayolu kendisine tahsis edilmiş olan kapasitenin tasrih edilmiş bir ya da daha fazla hattını veya hattın bir bölümünü kullanmak istemezse, emrindeki kapasitenin tamamını veya bir kısmını, belli bir zaman sü-

resi için ve belli kayıtlarla, karşılıklı mutabık kalınacak şartlarla devretmek amacıyla, diğer Âkit Tarafın havayolu ile danışmalarda bulunabilir.

Sahip olduğu kapasitenin tamamını veya bir kısmını devretmiş olan tayin edilmiş havayolu, mutabık kalınan zaman süresi sonunda, bu haklarını geri alabilir.

Havayolları arasında yapılacak herhangi bir Anlaşma ve bu anlaşmadaki herhangi bir değişiklik, onay için Âkit Tarafların havacılık makamlarına sunulacaktır.

7. Bu Anlaşmanın 14 üncü maddesi uyarınca, havacılık makamları bu madde hükümlerinin uygulanma yöntemi üzerinde zaman zaman mutabakata varacaklardır.

MADDE 11

TARİFELER

1. Âkit Taraflardan birinin tayin edilen havayolu işletmesi tarafından diğer Âkit Tarafın ülkesine veya ülkesinden yapılacak taşımalar için konulacak ücret tarifeleri, işletme maliyeti, makul bir kâr ve diğer havayolu işletmelerinin ücret tarifeleri de içinde olmak üzere bütün ilgili unsurlar göz önünde tutularak makul düzeylerde saptanacaktır.

2. Bu maddenin 1 inci paragrafında sözü edilen ücret tarifeleri, mümkünse, her iki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmeleri tarafından hattın bütünü veya bir bölümü üzerinde işleyen diğer havayolu işletmelerine danışıldıktan sonra anlaşmaya varılarak saptanacak ve bu anlaşma, mümkün olan hallerde, Uluslararası Hava Taşıma Birliği'nin ücret tarifelerinin hazırlanması mekanizmasının kullanılması yoluyla sağlanacaktır.

3. Böylece üzerinde anlaşmaya varılan ücret tarifeleri, başlangıç için önerilen tarihten en az otuz (30) gün önce, Âkit Tarafların havacılık makamlarının onayına sunulacaktır. Özel durumlarda bu süre, anılan makamların anlaşmaları şartıyla, kısaltılabilir.

4. Tayin edilen havayolları bu tarifelerden herhangi bir üzerinde anlaşmaya varamazlarsa veya herhangi bir başka nedenle tarife bu Maddenin ikinci paragrafı uyarınca belirlenemezse, Âkit Tarafların havacılık makamları, tarifeleri kendi aralarında anlaşarak tespit etmeye çalışacaklardır.

5. Havacılık makamları bu maddenin 3 üncü paragrafına göre kendilerine sunulan herhangi bir ücret tarifesinin onaylanması üzerinde veya herhangi bir ücret tarifesinin 4 üncü paragraf uyarınca saptanmasında anlaşmaya varamazlarsa anlaşmazlık, bu Anlaşmanın 18 inci maddesi hükümlerine göre çözümlenecektir.

6. Bu Maddenin 5 inci paragrafı hükümlerine bağlı olarak, herhangi bir Âkit Tarafın havacılık makamlarınca onaylanmamış hiçbir tarife yürürlüğe girmeyecektir.

MADDE 12

BİLGİ VE İSTATİSTİKLER

Âkit Taraflardan herhangi birinin havacılık makamları, diğer Âkit Tarafın havacılık makamlarına istekleri üzerine, birinci Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesince üzerinde anlaşılan servislerde sağlanan kapasitenin gözden geçirilmesi ama-

ciyla makul olarak gerekebilecek periyodik ve başkaca istatistiki verileri verecektir. Bu veriler, o havayolu işletmesince üzerinde anlaşılan servislere taşınan trafik miktarlarının ve bu trafiğin ilk çıkış ve son varış yerlerinin saptanması için gerekli bütün bilgileri içine alacaktır.

MADDE 13

TEMSİL

1. Her Âkit Taraf, diğer Âkit Tarafın tayin edilen havayoluna ülkesinde büro kurma hakkı verecektir.

2. Havayolu bürosunda çalışan havayolu temsilcisi ve herhangi yüksek seviyeli görevli Âkit Tarafların uyruğunda olacak ve büroyu kuran havayolu tarafından tayin olunacaktır.

3. Tayin edilen havayolunun bürosunda çalışan yardımcı hizmetliler, ofisin kurulmuş olduğu ülkenin uyruğunda olacaklardır.

MADDE 14

İSTİŞARE

1. Sıkı bir işbirliği ruhu içinde, Âkit Tarafların havacılık makamları, bu Anlaşmanın ve «Eklerinin» hükümlerinin uygulanmasını ve bunlara tatminkâr bir şekilde riayet edilmesini sağlamak amacıyla, zaman zaman birbirleri ile istişare edeceklerdir.

2. Bu istişare, Âkit Taraflar bu sürenin uzatılması konusunda mutabakatta olmadıkça, talebin yapılmasından sonra 30 (otuz) günlük bir zaman süresi içinde başlayacaktır.

MADDE 15

DEĞİŞİKLİKLER

1. Âkit Taraflardan biri, bu Anlaşmanın ve «Eklerinin» herhangi bir hükmünün değiştirilmesinin uygun olacağını düşünürse, diğer Âkit Tarafla istişare isteminde bulunabilir, havacılık makamları arasında ve müzakere veya yazışma yoluyla yapılabilecek olan böyle bir istişare, istek tarihinden itibaren altmış (60) günlük bir süre içinde başlayacaktır. Böylece üzerinde anlaşmaya varılan herhangi bir değişiklik, diplomatik nota teatli ile teyid edildiğinde yürürlüğe girecektir.

2. Hatlardaki değişiklikler, Âkit Tarafların havacılık makamlarının aralarında doğrudan doğruya anlaşmaya varmalarıyla yapılabilir.

MADDE 16

ÇOK TARAFLI SÖZLEŞMELERE UYGUNLUK

Bu Anlaşma ve «Ekleri» her iki Âkit Taraf için de bağlayıcı olabilecek herhangi bir çok taraflı sözleşmeye uyacak şekilde değiştirilecektir.

MADDE 17
SONA ERME

Âkit Taraflardan herhangi biri, bu Anlaşmaya son vermek kararını her zaman diğer Âkit Tarafa bildirebilir; bu bildirim aynı zamanda uluslararası Sivil Havacılık Örgütüne de ulaştırılacaktır.

Bu durumda, son verme bildirimi, süresinin bitiminden evvel anlaşmaya varılarak geri alınmadıkça; Anlaşma, bildirimden diğer Âkit Tarafça alınışı tarihinden oniki (12) ay sonra sona erecektir. Diğer Âkit Tarafça bildirimden alındığı teyid edilmezse, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünün bildirim aldığı tarihten on dört (14) gün sonra alınmış sayılacaktır.

MADDE 18
ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Âkit Taraflar arasında bu Anlaşmanın ve «Eklerinin» yorumlanması veya uygulanmasına ilişkin bir anlaşmazlık çıkarsa, Âkit Taraflar bu anlaşmazlığı önce müzakere yoluyla çözümlenmeye çalışacaklardır.

2. Âkit Taraflar, müzakere yoluyla bir çözüme varamazlarsa, anlaşmazlığın, karara bağlanması için bir kişi veya kuruluşa havale edilmesini kararlaştırabilirler veya Âkit Taraflardan birinin isteği üzerine anlaşmazlık, karara bağlanmak üzere Âkit Taraflardan herbirinin seçeceği birer hakem ve böylece seçilen iki hakemin tayin edeceği bir üçüncü hakemden kurulan üç kişilik bir hakem kuruluna sunulabilir. Âkit Taraflardan herbiri, diğerinden, anlaşmazlığın tahkimini isteyen bir bildirim diplomatik yoldan aldığı tarihten başlamak üzere altmış (60) gün içinde bir hakem seçecek ve üçüncü hakem de, bundan sonraki altmış (60) günlük süre içinde tayin edilecektir. Âkit Taraflardan herhangi biri belirtilen süre içinde bir hakem seçemezse veya üçüncü hakem belirtilen süre içinde tayin edilmezse, Âkit Taraflardan herhangi biri, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü Konseyi Başkanının, durumun gereğine göre, bir hakemi veya hakemleri tayin etmesini isteyebilir. Bu durumda üçüncü hakem, üçüncü bir Devletin uyuğu olacak ve hakem kurulunun başkanlığını yapacaktır.

3. Âkit Taraflar, bu Maddenin 2 nci paragrafı uyarınca verilecek herhangi bir karara uymayı taahhüt ederler.

MADDE 19
MADDE BAŞLIKLARI

Her maddenin üstünde bulunan madde başlıkları bu Anlaşmaya müracaat ve kolaylık sağlama amacıyla konulmuş olup, hiçbir şekilde bu Anlaşmanın kapsamını veya amacını tanımlamaz, sınırlamaz veya belirlemezler.

MADDE 20
TESCİL

Bu Anlaşma ve Anlaşmada olabilecek değişiklikler Uluslararası Sivil Havacılık Örgütüne tescil ettirilecektir.

MADDE 21

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Bu Anlaşma ile, onun ayrılmaz parçasını teşkil eden «Ekleri», her iki Akit Taraf-
ça gerekli anayasal işlemlerin tamamlanmasından sonra bu konudaki diplomatik no-
taların teati edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

Yukarıdakileri tasdiklen, Hükümetleri tarafından usulüne uygun olarak yetkilen-
dirilmiş aşağıda imzaları bulunan temsilciler bu Anlaşmayı imzalamışlardır.

Ankara'da, bindokuzyüzseksenbeş yılının, Eylül ayının, 24 üncü günü, Türkçe,
Arapça ve İngilizce dillerinde, bütün metinler aynı ölçüde geçerli olmak üzere, üçer
nüsha olarak yapılmıştır. Ancak, herhangi bir uyuşmazlık halinde İngilizce metin esas
alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

MAJESTE FAS KRALININ
HÜKÜMETİ ADINA

EK - 1

1. Türkiye Cumhuriyeti'nin tayin edilen havayolu işletmesi tarafından işletilecek
hatlar:

Sütun 1	Sütun 2	Sütun 3	Sütun 4
Kalkış noktaları	Ara noktalar	Fas'daki noktalar	İleri noktalar
Türkiye'deki noktalar	Bir veya iki	Kazablanka	Bir veya iki

2. Fas Krallığı'nın tayin edilen havayolu işletmesi tarafından işletilecek hatlar:

Sütun 1	Sütun 2	Sütun 3	Sütun 4
Kalkış noktaları	Ara noktalar	Türkiye'deki noktalar	İleri noktalar
Fas'daki noktalar	Bir veya iki	İstanbul	Bir veya iki

Yukarıda sözü edilen ara ve ileri noktalar, Akit (Tarafların havacılık Makamları
arasında karşılıklı mutabakat ile daha sonra belirlenecektir.

EK - II

UÇUŞ TARİFELERİNİN ONAYLANMASI

1. Âkit Taraflardan herbirinin tayin edilen havayolu işletmesi, her tarife döneminde (yaz ve kış) uçuş tarifelerini, uçak tipi de dahil olmak üzere, tarifenin yürürlüğe gireceği tarihten en az otuz (30) gün önce diğer Âkit Tarafın havacılık makamlarının onayına sunacaktır. Özel hallerde bu süre anılan makamların rızası ile azaltılabilir.

2. Âkit Taraflardan herbirinin tayin edilen havayolu işletmesince, uçuş tarifelerinin, diğer Âkit Tarafın havacılık makamlarına sunulmasından önce, her iki Âkit Tarafın havayolu işletmeleri tarifelerin onaylanmasını kolaylaştırmak amacıyla tarifeler üzerinde birbirleri ile istişarede bulunacaklardır.

3. Bu uçuş tarifelerini alan havacılık makamları bunları onaylayacak veya değişiklik önerisinde bulunacaklardır. Her hâl ve kârda tayin edilen havayolu işletmeleri tarifeleri ilgili havacılık makamlarınca onaylanmadan önce servislerine başlamayacaklardır. Bu hüküm, aynı şekilde diğer değişikliklere de uygulanacaktır.

